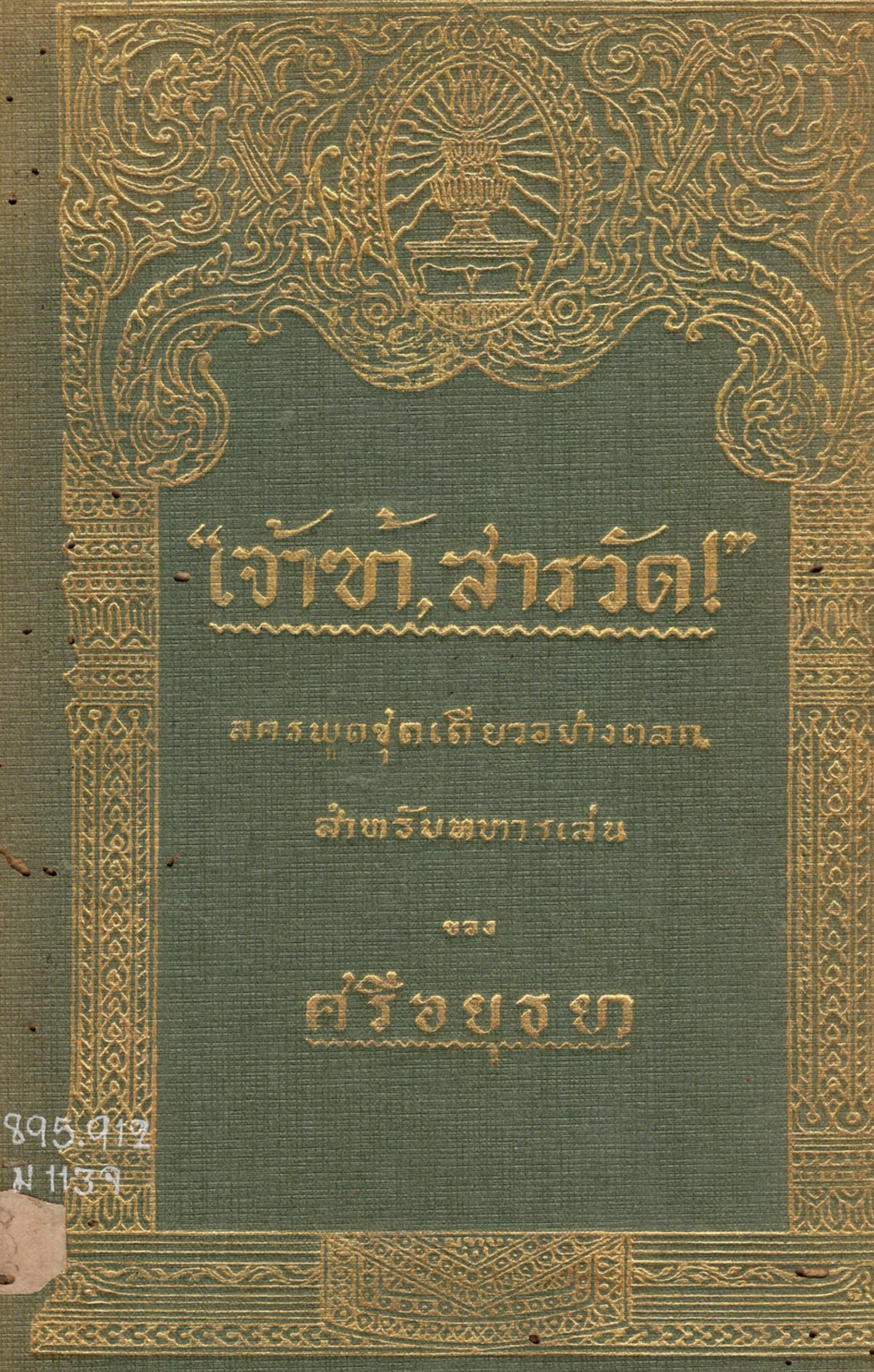

“เจ้าข้า, สำนวต!”

สครยตขุตเตี ยวอปางตลณ

สำทริบชทา รเส่น

ชลง

ศรือยชทา

895.912

N 1139

หอสมุดแห่งชาติ

17 CLAL 2531

กรมศึกษาธิการ

หอสมุดแห่งชาติรัชมังคลาภิเษก

จันทบุรี

“เจ้าข้า, ล่ารวัด!”

ละครพูดชุดเตี๋ยวอย่างตลก

สำหรับขบขันเล่น

ของ

ศรี ร้อย ยาน

มอญก๊อเกิ้ลเจ้าอู่หน้, พระบาทสมเด็จพระ, 2423-2

จดหมายไปรษณีย์

กรมไปรษณีย์โทรเลข

กระทรวงมหาดไทย

๑๑๖

จดหมายไปรษณีย์

เลขห้อง ๑๗

เลขหมู่ ๘๙๕.๙๑๒

๗ ๑๑๖ ๑

เลขทะเบียน น. ๓๑๗.๑๓๓๖๘

๑๓๓๖๘

“เจ้าข้า, สारวัต”

ธรมลครพตองก่ได้ยวอย่างตลก, สำหรับทหาร.

ของ

ศรีอยุธยา

ตัวลคร

นายพันโท พระพิทักษ์ยุทธวินัย (ผู้บังคับการกรมทหารบกกราบทูล*))

นายร้อยเอก ขุนสารวัตเสนี (สารวัตทหาร)

นายร้อยโท ขุนธรรม ธรรมโยธิน } (ประจำกรมทหารบกกราบทูล*)
นายร้อยตรี เจริญ วัฒนานนท์ }

นายร้อยตรี จีว จุลแพทย์ (นายแพทย์กรมทหารบกกราบทูล*))

พลทหารเอก (คนใช้ของพระพิทักษ์)

นางสาวสงวน พลโยธิน (บุตรพระพิทักษ์)

นางสาวนฤมล ธรรมโยธิน (น้องสาวนายร้อยโทขุนธรรม ธรรมโยธิน.)

ฉาก: ห้องรับแขก, บ้านนายพันโท พระพิทักษ์ยุทธวินัย.

* หมายเหตุ: กรมทหารนี้ จะให้เป็นเหล่าใดก็ได้ แล้วแต่จะเหมาะ.

“เจ้าข้า, สารวัด!”

ฉากเป็นห้องในเรือนไม้อย่างเกลี้ยง ๆ แต่เครื่องตกแต่งดี มี
ม่านผูกประตูหน้าต่าง และมีรูปดี ๆ ติดฝา. ด้านขวามีประตู, สมมุติ
ว่าสำหรับเข้าไปห้องนอนพระพิทักษ์; ด้านกลางประตูเปิดออกไปเฉลียง,
และฉากม่านหลังต่อเฉลียงออกไปเป็นสวน; ด้านซ้ายมีประตู, สมมุติ
ว่าสำหรับเข้าไปข้างในเรือน.

(เมื่อเปิดม่าน นางสาวสงวน พลโยธิน กับนางสาวนฤมล ธรรม
โยธิน กำลังนั่งคุยกันอยู่.)

สงวน.

อย่างไรหล่อน ? ทำทางจะสนุกคึนนะ ?

นฤมล.

สนุกสำหรับหล่อนนั่นสิ แต่สำหรับเขาจะสนุกฤ ?

สงวน.

ในชั้นต้นเขาก็ไม่เห็นสนุกเลยเหมือนกัน เพราะนอกจากกลัว
สารวัดขี้ มีหน้าขำกลัวคุณพ่อจะพบเข้าอีกด้วย. หล่อนก็รู้อยู่แล้ว
ว่าคุณพ่อเคร่งปานใดในเรื่องนี้. ระเบียบของท่านถ้าใครแต่งพลเรือน
ขัง ๓ วัน.

นฤมล.

ก็แล้วอย่างไรเขาจึงได้ตกลงเล่า ?

สงวน.

ฉันบอกเขาว่า ไหน ๆ จะแต่งงานกันในเร็ว ๆ นี้แล้ว ฉันอยากเห็นเสียก่อนว่า ถ้าเขาแต่งพลเรือนจะดีเหมือนแต่งทหารหรือไม่. ฉันยังไม่ได้เคยเห็นเขาแต่งอะไรนอกจากทหารเลย.

นฤมล.

(หิวเราะ) หล่อนนี่ก็พิลึกจริง. แล้วเข่าว่าอะไร ?

สงวน.

เข่าว่าถึงแต่งอะไรก็คงเหมือนกัน แต่ฉันบอกว่าคุณไม่เชื่อ ฉันจะต้องเห็นเขาแต่งพลเรือนให้ได้; ถ้าเขาไม่ยอมละก็เปนโกรธกันทีเดียว.

นฤมล.

แล้วเขาก็ตกลงฤ ?

สงวน.

ก็ตกลงนั่นสิ ! ไม่ตกลงได้ฤ ?

นฤมล.

แล้วกันเมื่อไรจะมา ?

สงวน.

อีกประเดี๋ยวก็เห็นจะมา. ฉันนึกเขาไปว่าให้มาวันนี้ เพราะคุณพ่อ
มีราชการต้องไป จะไม่กลับจนลั้ก ๒ หุ่่ม.

นฤมล.

ก็เครื่องแต่งตัวพลเรือนของเขามีญา ?

สงวน.

ฉันจัดไปให้เสร็จ, ให้ถ่อไปนานแล้ว, ประเดี๋ยวคงมา. ฉันสั่ง
ไปว่าให้รีบมาเร็ว ๆ.

(พลทหารถ่อเดินมาทางเฉลียงจากขวา เข้ามาทางประตูกลาง.)

สงวน.

อ้าว ! ถ่อมาแล้ว. อย่างไร เอาผ้าไปให้คุณเจริญแล้วญา ?

ถ่อ.

ให้แล้วขอรับ. ผมช่วยคุณเจริญแต่งตัวเสร็จแล้วก็ล่องหน้ามา.
คุณเจริญว่าจะต้องเลียง ๆ มา หาไม่ว่าจะถูกสารพัดจับ.

สงวน.

เออ ก็เมื่อไรจะมาถึงเล่า ?

เถอ.

คุณเร่งนักไม่ได้ชอบ เพราะคุณเจริญจะตรงมาอย่างธรรมดา
ไม่ได้ ต้องใช้วิธีเล็ดลอดมา. การที่จะเข้ามาในบ้านนี้บางทีก็จะ
ลำบากอยู่หน่อยด้วย.

สงวน.

ทำไม ?

เถอ.

ผมเห็นท่านขุนสารวัตรจำเพาะมาเดินไปมาอยู่ที่ถนนนี้เองด้วย.

สงวน.

เอ ! ลำบากอยู่. นี่แน่เถอ ฉันวานอะไรหน่อยเถอ. แกลงไป
คอยคุ้ยค้นทางไว้หน่อย พอเห็นคุณเจริญจะมาเข้าบ้านนี้ละก็แกช่วยจัด
การทำอย่างไรให้ท่านขุนสารวัตรไปเสียทางอื่น.

เถอ.

ผมจะไปจัดการอย่างไรได้ชอบ ?

สงวน.

แกลงทำอะอะชนเสียอีกทางหนึ่งพอให้ท่านขุนแกต้องไปดูเสียทาง
นั้น ลักครู่เดียวเท่านั้นก็พอ.

เถอ.

ถ้าผมไปทำอย่างนั้น ท่านจะไม่เลยฉวยเอาตัวผมไปเข้าตารางเสียหรือชอรัย ?

สงวน.

เรื่องนั้นแกต้องออกความคิดให้รอบคอบให้ได้ดี !

นฤมล.

ไม่เป็นไรดอกเถอ ถึงแกจะต้องไปติดห้องซึ่งคุณสงวนก็คงจัดการส่งเสียให้แกได้ อืมหน้าสำราญเป็นแน่; อย่างไรก็ตามแม่สงวน.

สงวน.

แน่ละ.

เถอ.

ก็เป็นพระเดชพระคุณมากอยู่ละชอรัย; แต่ให้ผมอยู่กินข้าวนอกห้องซึ่งมีดีกว่าหรือชอรัย ?

นฤมล.

โบราณท่านย่อมว่านะเถอ, “อาสาเจ้าจนตัวตาย อาสานายให้พอแรง.”

เถอ.

ชอรัย; แต่ผมเห็นว่าอาสาจนติดตารางอยู่ข้างจะเหลือรัยอยู่สักหน่อย !

สงวน.

กิสะเถอ. จะอาศัยให้वानนิคเท่านั้นก็ได้แล้ว ฉันกับแกก็เห็น
จะอยู่ร่วมหลังคากันไม่ได้ต่อไป. ฉันจะต้องบอกคุณพ่อให้หาคนใช้ใหม่.

เถอ.

พุทโธ ! ผมว่าหรือว่าไม่ได้. คุณใช้ผมละก็เป็นที่ทั้งนั้น; แต่
ถ้าฉวยว่ามีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นละก็ คุณกรุณาผมบ้างนะขอรับ.

สงวน.

อย่าวิตก. ฉันจะช่วยแกให้เต็มกำลัง. ถ้าฉันจัดการให้แกพ้น
ห้องซึ่งไม่ได้แล้ว เมื่อแกออกฉันจะทำขวัญให้.

เถอ.

ขอบพระเดชพระคุณขอรับ, แต่ถ้าจะให้แน่ ๆ ทำขวัญล่วงหน้าเสีย
ไม่ดีหรือขอรับ ?

สงวน.

(หัวเราะ) เถอ แกนี่พอใช้. (ควักเงินให้) เอ้า ! เอาไป
สืบทาทก่อนพอไหมเล่า ?

เถอ.

(รับเงิน) ขอบพระเดชพระคุณขอรับ, พอแล้ว. ถ้าเช่นนั้นผม
ลาลงไปรักษาน้ำที่. (กลับออกไปทางเดิม)

สงวน.

(หิวเราะ) เก่งพอใช้ไหมเล่า, คนใช้คุณพ่อ ? ฉลาดเกินตัว
ที่เคียว. เอาเงินของฉันเสียเช่นนี้หลายหนแล้ว.

นฤมล.

นี่ถ้าตาเถ่อแก่ถูกจับ และคุณเจริญก็ถูกจับด้วยละก็ หล่อนจะว่า
อย่างไร ?

สงวน.

หล่อนละก็คอยแต่จะนึกเอาแต่ที่ร้ายที่สุดเสมอ มันจะสนุกอะไร ?

นฤมล.

ฉันสารภาพว่าฉันไม่กล้าเหมือนหล่อน.

สงวน.

ฉันเข้าใจแล้ว. หล่อนหมายความว่าหล่อนไม่ขำเหมือนฉัน. แต่
ในโลกนี้ถ้าอยู่ในระเบียบเคร่งนักมันไม่สนุกคอกนะหล่อน รู้เล่นอะไร
เพลง ๆ บ้างไม่ได้ ชันดี.

(นายร้อยตรีเจริญ พัฒนานนท์ แต่งตัวพลเรือน, คือนุ่งผ้าม่วง
สี, สวมเสื้อขาว, หมวกสักหลาด, และสวมถุงเท้ารองเท้าขาว, เดิน
มาจากทางขวาตามเฉลียง, เหลียวหลังดูเห็นไม่มีใครแล้ว จึงเดินเข้า
มาทางประตูกลาง, ถอดหมวก แลควักผ้าออกมาเช็ดหน้า, ถอนใจ.)

เจริญ.

ฮือ ! รอคตัวมาได้พัก ๑ !

สงวน.

อย่างไรคะ ?

เจริญ.

ฉวยเฉียบ ! สวรรค์เกือบตะครุบ ! (เช็ดหน้าอีก.) หล่อนเกณท์ให้ฉันเล่นอย่างนี้อีกบ่อย ๆ เห็นจะเต็มที. ใจเต้นผิดปรกติหลายร้อยตบเทียว ! เห็นอยกว่าเกินทางกับกองสองร้อยเส้น. ขออนุญาตนั่งนะจ๊ะ ?

สงวน.

ประเดี๋ยวก่อน ? ยืนให้ดิฉันชมโฉมก่อนสิ ! (พิศดูนายเจริญแต่หัวตลอคติน) ข้างหน้าพอคุไ้. กลับหลังหัน ! (นายเจริญกลับหลังหัน) อูแม่ ! ดูชายกระเบนสิ ! (หัวเราะและชี้ให้นางสาวนฤมล) คูสิหล่อน ! รวกับเต็กฟิงสอนนุ่งผ้าไหม ๆ.

เจริญ.

เมื่อแรกฉันมันเองรุ่งรังยิ่งกว่านี้ ! นี่เจ้าเถอเขาช่วยมันให้ใหม่.

สงวน.

ฮือ ! ก็เอาเถอะ, ไม่สู้เป็นไรนัก; เพราะข้างหลังไม่มีใครจะมีใครเขาคุ. แต่ข้างหน้าพอใช้ไ้. หันหน้ากลับมาใหม่เถอะคะ. (นายเจริญหันหน้ากลับมา) พอคุไ้ นะแม่นฤมล !

นฤมล.

คุดอกแปลกมาก.

สงวน.

ราวกับพระสังข์ถอดรูปเทียวนะ.

เจริญ.

ฉันรู้สึกเหมือนหกละเขยมากกว่า !

สงวน.

จุมกหูยังไม่แห้วงลึกหน้อย.

เจริญ.

ก็จวน ๆ อยู่แล้ว. ฉันเดินเฉียดสารวัตรมาเมื่อตะกัณ^{๕๕} รู้สึกเสียว
ไล่พิลึก.

สงวน.

คุณมาตลอดรอดฝั่ง^{๕๖} ใด^{๕๗}อย่างไร.

เจริญ.

เลี้ยงออกทางหลังโรง^{๕๘} ขนรถ^{๕๙}แจก^{๖๐}ปี^{๖๑}ประทุนมา, พอลงจากรถ
กำลังให้^{๖๒}ส^{๖๓}ทางค^{๖๔}แจกอยู่ เห็นพวกแขนแดงเดิน^{๖๕}คุ่มมา, นึกจะเลย

ออกวิ่งแล้ว แต่กลัวเจ้ากมันจะตะโกนทวงสตางค์ จะเลยอะอะใหญ่,
เลยต้องสกกใจใช้สตางค์มันจนเสร็จ แล้วก็กดหมวกบีคหน้าลงมารีบ
เดินสาวตั้นมาเข้าประตูบ้านที่เดียว.

สงวน.

พบเล่อที่หน้าบ้านหรือเปล่า ?

เจริญ.

พบ. พอรตเจ้ากของฉนั้นมาจอกหน้าบ้าน แกก็เดินออกไป ทำไม่
รู้จักฉนั้น, เดินเลยออกไปคุยกับสาววัดจอเทียว; ฉนั้นจึงได้เข้ามาได้
สทวก.

สงวน.

เล่อก็มาก; เงินสืบาทให้ไปไม่เสียเปล่า.

เจริญ.

การที่ฉนั้นมากเป็นทีเรียบร้อยไปตอนหนึ่งแล้ว, แต่ข้ากลับจะตลอด
รอดฝั่งไปได้ อีกหรืออย่างไรรู้ก็ไม่ทราบ.

สงวน.

รอไว้นมิดแล้วจึงค่อยไป คงเป็นการสทวกดีกว่าเวลากลางวัน.

เจริญ.

ก็ถ้าคุณพระกลับมาก่อนที่ฉนั้นไปได้ละก็แย่เทียวละ.

สงวน.

คุณพ่อบอกว่าจะไม่กลับก่อน ๒ ชั่วโมง, เพราะฉันคงมีเวลาไปเสีย
พังก่อนนั้นแล้ว.

(พลทหารเถ่อวิ่งกระหืดกระหอบเข้ามาจากทางเฉลียง.)

เถ่อ.

คุณขอรับ ! เกิดความแล้ว !

เจริญ.

ทำไม ?

เถ่อ.

ผมเห็นรถคุณพระเลี้ยวหัวถนนมาแล้ว !

เจริญ.

ตาบจริง ! จะทำอย่างไรกันเล่าคราวนี้ ? ฉันขยั่นล่ะ !

สงวน.

ยังไม่ตาบน่า ! เถ่อ เร็วเข้า. หยิบเสื้อคลุมของคุณพ่อมานี่.
(เถ่อวิ่งเข้าไปทางขวา แล้วนำเสื้อคลุมออกมา.) เถ่อ แยกไปกักกัน

คุณพ่อไว้ให้ชนมาช้า ๆ นะ.

เถ่อ.

เหอ ! ผมจะไปกักกันอย่างไร ?

สงวน.

ไม่รู้แก ! จะทำอย่างไรก็ตามใจ. ทำตกกระไดก็แล้วกัน, พอ
ให้คนพ่อต้องหยุดถามเท่านั้น. ไปสิ ! เร็ว ! (เดินออกไป) คุณ ! เอา
เสื้อคลุมเข้า. (นายเจริญรีบเสื้อไปห่มคลุม.) นั่งลง ! (นายเจริญนั่ง)
ทำจับใช้ส้นให้เต็มเทียว !

เจริญ.

อ๊ะ ! อะไ—

สงวน.

อย่ามัวเถียงเลย. จับใช้ ! ส้นเข้าสิ ! ครางท่วย ! (เจริญ
ทำตาม)

นฤมล.

แม่สงวน ! หมวก ! (ชี้หมวกที่นายเจริญวางไว้บนโต๊ะ.)

สงวน.

แม่โวย ! เกือบล้ม ! (หยิบหมวกไปซ่อนไว้ในม่านที่ประตูขวา.)
ช่วยคุณแม่นฤมล. อะไรวะยังตกหล่นอยู่ข้าง ?

นฤมล.

ซา ! (ชี้ชานายเจริญ)

สงวน.

ทำไม ? (มองไปเห็นถุงเท้ารองเท้าขาวของนายเจริญแลบอยู่ใต้
เสื้อคลุม) คุณ ! นั่งพับเพียบขึ้นไปบนเก้าอี้ แล้วเอาเสื้อยืดออก
ถุงเท้าเสีย !

เจริญ.

พุดโล ! เก้าอี้ไม่ดี นั่งพับเพียบจะได้แย่เป็นไรเล่า !

สงวน.

ก็เมื่อคุณจะเต็มใจไปถูกขังสามวันก็แล้วไปนั่นสิ ! (นายเจริญ
หกลำขึ้นพับเพียบบนเก้าอี้) อย่างนั้นสิ ! ค่อยยังชั่ว.

(เสียงโครมเหมือนคนตกกระโถกข้างนอก และเสียงพระพิทักษ์
ถาม แล้วคุเอ็ดตะโรว่าซุ่มซำม ฯลฯ)

สงวน.

ตาเถ่อคี่มาก ! ต้องรางวัลเพิ่มเติม.—อย่าลืมสันสิคุณ ! แล้วก็
ถ้าคุณพ่อถามอะไรปล่อยให้ดิฉันตอบแทนให้มาก ๆ, แต่ถ้าจำเป็นจะ
ต้องตอบเองละก็ทำเสียงเครือ ๆ ไว้ละ. (นายเจริญพยักหน้า.)

(นายพันโท พระพิทักษ์ยุทธวินัย เดินมาตามเสียงจากทาง
ขวา พอจะเข้าประตูกลางสงวนก็รีบไปต้อนรับ.)

สงวน.

คุณพ่ออย่างไรรกกลับมาได้แต่วันเดียวเล่าคะ ?

พิทักษ์.

การประชุมมด; เลื่อนไปวันเสาร์.

สงวน.

ก็แล้ว ที่ใดก็กลับบ้านวัน ๆ. (รับหมวกพ่อไปวางที่โต๊ะ) คุณ
เจริญมาหา เลยเคราะห์ร้ายมาเกิดเป็นไขขึ้น. (นายเจริญสั้นและคราว
ซื้อ ๆ ตามที่นัดกันไว้.)

พิทักษ์.

(เดินไปที่นายเจริญ) อ้าว ! เป็นอย่างไรบ้างคุณ ?

เจริญ.

(สั้นพลงพดพลง) สั้นเต็มทีขอรับ—ตัวร้อนจัด—

พิทักษ์.

ใจเป็นอย่างไร ? รู้สึกสั้นริก ๆ หรือไม่ ?

เจริญ.

สั้นขอรับ—ยิ่งกว่าริก ๆ—ใจเต้นผิดปรกติมาก—

พิทักษ์.

แม่สงวน หล่อนได้ไปหาหาอะไรให้คุณเจริญกินแล้วหรือยัง ?

สงวน.

ยังคะ.

พิทักษ์.

พุทไธ้ ! ทำไมไม่รีบจัดการหาหยูกยาให้กิน หรือมีคนนั้นก็ควร
จะให้ไปตามหมอมาตรวจ.

สงวน.

คุณเจริญฟังจะเริ่มสั่นเมื่อสักครู่นี้เอง คิดนี่ยังไม่มีเวลาทำอะไร,
แล้วพอเริ่มก็สั่นใหญ่ทีเดียว. (แอบสีกิดเจริญ, เจริญก็สั่นใหญ่.)

พิทักษ์.

ไหนขอฉันจับตัวดูหน่อยๆ ? (ยื่นมือจะไปคลำ)

สงวน.

(รีบพูด) อย่าคะคุณพ่อ ! แตะต้องไม่ได้. ราวไปทั้งตัว.

พิทักษ์.

ฮือ ! เป็นไข้อะไรกัน ? เคยเป็นอย่างนี้บ้างหรือเปล่าคุณเจริญ ?

เจริญ.

ไม่—ไม่—คะ ๆ คะ เคย—อะ ๆ ขอรับ. ฮือ ๆ ๆ !

พิทักษ์.

ชอบกล ! เป็นไข้ทำไมมีเหงื่อที่หน้าทวย ? จะวนล้างกระมัง.

สงวน.

ฟังเริ่มจับจะจนลงอย่างไรได้คะ ? (สกิดเจริญให้สั้นอีก.) คุณก็จะ
ยังสั้นเต็มราวกับผีเข้า.

พิทักษ์.

จัดการให้นอนเสียก่อนมิดีๆ ? มา, ฉันจะช่วยพยุงเข้าไปนอนใน
ห้องฉัน. (ตั้งท่าจะเข้าไปพยุง.)

สงวน.

คุณเจริญลุกขึ้นขึ้นไม่ได้ทีเดียว ! จริงไหมคุณ ? (เจริญพยัก.)

พิทักษ์.

ถ้าเช่นนั้นฉันต้องรีบไปตามหมอตักกรม.

สงวน.

ไปตามมาจากโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ที่เดียวกันหรือไม่ดีหรือคะ ? *

พิทักษ์.

จริงของหล่อน เพราะใช้นี้คุณฝึกกับใช้ธรรมดา บางทีจะต้องการ
หมอตักความรู้สักหน่อย.

สงวน.

คะ ! รีบ ๆ ไปเถอะ.

* ถ้าเล่นเรื่องนี้ที่อื่นนอกจากกรุงเทพ ฯ ก็ควรเปลี่ยนนามโรงพยาบาลไปให้
เหมาะสมที่

พิทักษ์

ไปเคี้ยววันแหละ. (หยิบหมวก) อยู่ทางนี้หล่อนคุณแลคุณเจริญไว้
ด้วยนะ. ถ้าต้องการอะไรเรียกเอ็งก็แล้วกัน. (ออกไปทางเดิม)

(พอพระพิทักษ์ไปพ้น นายเจริญเปิดเสื้อออกทันที แสดงกิริยา
ร้อนมาก, เอาผ้าเช็ดหน้า, ฯลฯ.)

เจริญ.

ถ้าคุณพระอยู่เข้าไปอีกสักครู่เดี๋ยวฉันแทบเป็นลม. (ลุกขึ้นยืน)
นั่งพับเพียบอยู่บนเก้าอี้ฉันเมื่อยเกือบตาย เพราะต้องนั่งทรงตัวกลัวตก.

สงวน.

ควรจะยืนที่รอกตัวไปได้พัก ๑ แล้ว !

เจริญ.

รอกตัวอะไร ? ประเดี๋ยวท่าหมอแก่มากก็เจ็บไต่กันเท่านั้นเอง !
แล้วก็หล่อนก็ช่างหนุ่ดนั่นก็ ให้ไปตามหมอจากโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ !
ถ้าเป็นหมอนของกรมก็จะพอญาติก็กินได้บ้าง.

สงวน.

ให้ไปตามที่โรงพยาบาลจะได้ ไกล ๆ เข้าอย่างไรเล่าคะ.

เจริญ.

จะไปตามไกลแค่ไหน ๆ ก็เท่ากัน เพราะเมื่อเขามาแล้วเขาก็จับ
ไต่เต้านั้นเองว่าฉันเจ็บไม่จริง.

สงวน.

ก็จะมานั่งรอให้เขามาทำไม. หันไปเสียก่อนก็แล้วกัน.

เจริญ.

หันไปก็จะถูกสารวัตรตะครุบอีก !

สงวน.

เอาเสื้อนั้นคลุมไปคงพอปลอมได้ตลอดไปได้กระมัง.

เจริญ.

หมวกก็ไม่มี, กางเกงก็ไม่มี !

สงวน.

ทีฉันจะไปดูในห้องคุณพ่อก่อน. ข้างที่จะเอาหมวกคุณพ่อใส่ไปได้
(เข้าไปทางประตูขวา.)

เจริญ.

(พูดกับนฤมล) ไม่พอที่เลย ทีฉันจะสั้ประคนเช่นนี้.

นฤมล.

ทีฉันว่าแม่สงวนแล้วเหมือนกัน. แต่ทีจริงก็ซนพอใช้ ! (หัวเราะ)

เจริญ.

ส่วนตัวฉันไม่รู้สักชั้นเลย. ถ้าเช่นนั้น^{ชั้น}เพื่อนมาช่วยหนุนหน่อยจะ
ยังชั่ว. ตัวฉันเองสมองหมุนเสียแล้ว นึกอะไรไม่ออก.

นฤมล.

คิดจะไปเรียกคุณพี่มาให้ เอาไหมเล่าคะ ?

เจริญ.

ดีทีเดียว ! ขอบใจมาก.

นฤมล.

ถ้าเช่นนั้น^{ชั้น}คิดต้องรีบไป. (ออกไปทางประตูกลาง แล้วเดินไป
ตามเฉลียงหายไปในทางขวา.)

(สงวนมาจากทางขวา ถือกางเกงแถบมาตัว ๑ กับเกือกคู่ ๑)

สงวน.

หมวกกับคุณพ่อเวลาน^{ชั้น}พเ็นมีอยู่ใบเดียวแต่ที่ท่านใส่อยู่. คิดนึก
ชั้นออกว่า อีกใบ ๑ ส่งไปที่ร้านแป้นตัวอย่างให้ทำใหม่. แต่ได้กาง
เกงมาคู่ ๑.

เจริญ.

ทำไมหล่อนเอากางเกงแถบออกมา ? กางเกงธรรมดาไม่มีญา ?

สงวน.

คันไม้พบบ. แต่กางเกงแถบก็ใช้ได้ พอขอไปที่. เกือกจะใส่กัน
ได้หรือไม่ได้ก็ไม่ทราบ.

เจริญ.

(แลดูเกือก) น่ากลัวจะไม่ไหว.

สงวน.

อย่างไร ๆ ก็ใส่กางเกงเข้าก่อนเถอะ.

เจริญ.

ก็เอาเถอะ ! ดีกว่านั่งผ้า. (สวมกางเกงนอกผ้านั่ง)

สงวน.

นี่แม่นฤมลไปไหน ?

เจริญ.

ไปตามพี่ชาย ฉันต้องการให้มาช่วยกันคิดหาทางหลัก.

(ขณะที่โยนผัดคนมา นายเจริญเอาเสื้อคลุมห่มแล้วลงนั่งเก้าอี้
ทำसनอีกทันที. สักครู่ ๑ นางสาวนฤมลพานายร้อยโทบุญธรรม ธรรม
โยธิน เข้ามาตามเฉลียงจากขวา เข้าประตูกลาง.)

บุญธรรม.

ไหนคนไข้ ? (เดินมาถึงตรงหน้านายเจริญแล้วก็หัวเราะ) ฮือ !
 ไข้เห็นจะหนักมาก. คุณแม่ณุมล ไข้จับเสียนเกือบช็อคไปด้วย.

เจริญ.

ก็แล้วคุณมา. ทำไมมาเร็วนัก ?

บุญธรรม.

แม่ณุมลออกไปพบผมที่หน้าบ้านนี้เอง เลยลากตัวเข้ามา.

เจริญ.

ช่วยคิดไปข้างสิ. จะเอาอย่างไรจึงจะเอาตัวรอดได้ ?

บุญธรรม.

ฮือ ๑ ต้องคิดอ่านเปลี่ยนแปลงอีก.

เจริญ.

เหลืออะไรละคุณ. เกือบคุณพระผมไล่ไม่ได้จริง ๆ เทียว.

บุญธรรม.

ฮือ ! แล้วหมวกเล่า ?

เจริญ.

ขอขมของคุณก่อนไม่ได้ฤ ?

บุญธรรม.

โธ่ ! ผมเดินหัวเปล่าไปสารวัตรจะได้ตะครุบเอาเป็นไรเล่า.

นฤมล.

ใช้ให้เฒ่าไปเอาเครื่องแต่งตัวคุณเจริญมาจากโรงทหารก็แล้วกัน.

บุญธรรม.

หล่อนพุกถูก. ฉันทรีบไปบอก. (ตั้งท่าจะไป) เคี้ยวก่อน ! ผมขอเตือนว่า ในระหว่างที่เครื่องแต่งตัวยังไม่มา คุณเจริญต้องคงจับไข้อยู่ก่อนนะ.

เจริญ.

เฮอ ๆ ! ผมเข้าใจแล้ว. รีบไปเถอะ.

บุญธรรม.

อีกอย่าง ๑ ผมขอแนะนำว่า อย่างไร ๆ ควรจะถอดเกือกชวานั้นเสียก่อนดีกว่า. (ตรงเข้าไปช่วยถอดรองเท้าขาวของนายเจริญ.)

เจริญ.

แล้วที่คุณพระมาเห็นผมไม่ได้ใส่เกือกอยู่ ก็ระว่าแต่งตัวไม่เรียบร้อยอีก คงถูกชนาบบอก.

บุญธรรม.

พทโธ ! เราเป็นคนใช้นี้ะ จะมากวดขันอะไรกันหนักหนา. พอ
ใช้จบขึ้นมาเราก็กอดก่อกเล็กอย่างไรวะเล่า.

เจริญ.

ก็แล้วก่อกกอดแล้วเอาไปไว้ไหนเล่า.

บุญธรรม.

ก็วางไว้ที่หน้าเกาอื่นนั่นสิ. (หยิบก่อกของพระพิทักษ์ไปวางไว้ตรง
หน้าเกาที่นายเจริญนั่ง.) น้อย่างไรเล่า ? แล้วก่อกพลเรือนก็เอาไป
ซ่อนเสียละ.

สงวน.

ดีมากคุณบุญธรรม. คุณก็รอบคอบดีจริง ๆ. รีบไปเอาเครื่อง
แต่งตัวคุณเจริญเถิดละ. ที่ฉันจะเอาก่อกขาวไปซ่อน. (หยิบก่อกเดิน
ไปยังประตูซ้าย, เปิดประตูแล้วโยนก่อกเข้าไป, แล้วปิดประตูอย่างเดิม.)

บุญธรรม.

จะเอามาทั้งเครื่องก็มากมายนัก เขาจะจับได้. ฉันคิดว่าจะเอามา
แต่หมวกก่อกเท่านั่น.

เจริญ.

เสื้อตัวนอกตัวในได้หรือคุณ ?

บุญธรรม.

ไม่จำเป็นเลย เพราะมีเสื้อคลุมยืดอกอยู่แล้ว.

เจริญ.

จริง. เห็นจะพอปกปิดได้. รีบไปเถอะขอรับ

บุญธรรม.

การที่จะเอาหมวกกับเกือกเข้ามาเราต้องใช้อุบายหน่อย. จะเอาเข้ามาคือ ๆ เขาก็จะสงสัย. จะทำอย่างไรดี ?

นฤมล.

เมื่อใดเกือกของคุณเจริญมาแล้ว ให้ถือเข้ามาเอาขึ้นไป เป็นที่ว่าจะไปซัก แล้วก็เอาเกือกของคุณเจริญมาเปลี่ยนให้ก็แล้วกัน.

บุญธรรม.

ถูก ! หล่อนคิดดี. ก็หมวกเล่า ?

สงวน.

ดิฉันนึกออกแล้ว. ดิฉันจะเรียกข้าวต้มมาให้คุณเจริญกิน แล้วก็ให้ถือเอาหมวกใส่โถข้าวต้มเข้ามาก็แล้วกัน.

เจริญ.

อ๊ะ ! เอาหมวกใส่มากับข้าวต้มแล้วเอามาใส่หิ้วจะได้ไปหมดเป็นไรเล่า !

สงวน.

พุทโธ ! จะต้องเอาข้าวต้มใส่มาจริง ๆ ทำไมเดี๋ยวนี้. ก็เอา
หมวกใส่โถมาเฉย ๆ เท่านั้นก็แล้วกัน.

เจริญ.

แล้วก็มาเขี่ยฝาชนกักกลแตกเท่านั้นเอง !

สงวน.

ข้อนี้ฉันได้คิดไว้แล้ว. ก่อนที่จะเรียกข้าวต้มฉันจะจัดการให้
คุณเข้าไปนอนเลียในห้องคุณพ่อ แล้วจะได้ให้เอาข้าวต้มเข้าไปให้กิน
ในโน้น.

บุญธรรม.

คิต์เคียว ! ถ้าเช่นนั้นฉันต้องรีบไปผูกกำชัยกำซากับเจ้าเถอให้เข้า
ใจกันไว้. (ออกไปทางประตูกลาง แล้วเดินไปตามเฉลียงหายไ้ทาง
ขวา.)

เจริญ.

ฉันหวังใจว่าหล่อนคงจะได้รับความสุขพอแล้วในวันนี้ แล้วจะไม่
ต้องการให้ฉันเล่นอะไรเช่นนั้นอีก.

สงวน.

พุทโธ ! คุณก็บ่นไปได้. เลี้ยงแรงช่วยกันคิดออกน่ะไป ไม่ชอบใจ
บ้างเลย.

เจริญ.

ก็ถ้าหล่อนไม่สั้ประคนเกณฑ์ให้ฉันแต่งพลเรือนแล้ว ก็จะไม่ต้อง
ยุ่งอะไรเลยจนนึกเคียว. (ได้ยินผู้ต้นคนมา นายเจริญได้คลุมตัวและ
นั่งเก้าอี้ ทำสั่น.)

(พระพิทักษ์พานายร้อยตรีจิว จุลแพทย์ มาตามเฉลียงจากทาง
ขวาแล้วเข้ามาทางประตูกลาง.)

พิทักษ์.

หมอที่โรงพยาบาลเขามาไม่ได้ เพราะมีธุระมาก, เขาให้พาตัว
คนไข้ไปที่โรงพยาบาล. แต่ฉันอยากจะทราบเสียให้แน่ก่อนว่า ถ้าย้าย
ตัวไปเดี๋ยวนี้จะทำให้ไขหนักไปหรือไม่ จึงไปพานายจิวมาตรวจดูเสียที่
หนึ่งก่อน. (หันไปพูดกับนายจิว) ตรวจดูอาการคุณเจริญที่ๆ ?

(นายร้อยตรีจิวเข้าไปที่นายเจริญ มองดูอยู่ก่อน แล้วจึงเอื้อม
มือไปจับข้อมือ และควักนาฬิกาดู.)

จิ๋ว.

ชีพจรเต้นเร็วกว่าปรกติหน่อยหนึ่ง. ขอผมลองปรอดสักหน่อย.
(หยิบปรอดออกมาสลัก. นายเจริญทำท่าทางไม่สบาย แต่สงวนขยิบตา
ให้สัญญา, นายเจริญจึงยอมให้หมอเอาปรอดใส่ปากอมไว้ครู่ ๑ พอ
หมอเอาปรอดออกจากปากนายเจริญ แม่สงวนก็รีบเข้าไปที่หมอ.)

สงวน.

ปรอดขึ้นเท่าไรคะหมอ ? (ดูปรอดและชิงพูด) แหม ! ร้อยสอง
เที่ยวว่ะ ? (หมอต้งท่าจะพูด สงวนก็สีกิดและขยิบตาห้ามไว้, แล้ว
พูดต่อไป.) นี่เป็นไข้อะไรคะ ?

จิ๋ว.

ผมยังบอกไม่ได้จนกว่าจะได้ทราบอาการ.

สงวน.

คุณเจริญมานั่งพูดอยู่ดี ๆ พอคุณพ่อจะเข้ามาถึงก็พะเอินพอเกิด
หนาวขนมาที่เดียว, สันเทมราวก็ขี้ใจ !

พิทักษ์.

แต่อาการผิดปกติใช้ธรรมดา เพราะมีราวไปทั้งตัว, ใจเต้นผิด
ปรกติ, แล้วก็ทั้ง ๆ ใจอยู่ก็มีเหงื่อที่หน้า. กุสึหมอ.

จ้าว.

ขอรับ. เปนไข้ผัดปรกต้อยู่หน้อย (สงวนขยิบตาและให้สัญญา
ต่าง ๆ นายจ้าวก็พยักหน้าน้อย ๆ พอแสดงว่าเข้าใจ.)

พิทักษ์.

อาการหนักหรือไม่หนัก ?

จ้าว.

ไม่ต้องวิตกขอรับ. ไข้อย่างนี้บางทีจับครู่เดียวก็หาย.

พิทักษ์.

เปนไข้บ้าหรืออะไรหมอ ?

จ้าว.

ไม่ใช่ไข้บ้าขอรับ. ไข้ชนิดนี้เขาเรียกว่าไข้ใจเต้นไม่ร้ายแรงอะไร.

พิทักษ์.

จะต้องกินยาอะไรบ้างหรือไม่ต้อง ?

จ้าว.

เวลานี้ยังรับประทานยาอะไรไม่ได้ขอรับ. ต้องให้ล้างเสียก่อนจึงจะ
ดื่มน้ำได้. ผมขอแนะนำให้รับประทานน้ำร้อนหรือร้อนจัดสักถ้วย ๑ ให้ขับ
เหงื่อออกนั้นแหละขอรับเพนตี. (นายเจริญทำตาข้ง แต่หมอทำไม่
เห็นเสีย.)

พิทักษ์.

น้ำชาหรือน้ำร้อนเปล่า ๆ ?

จ้าว.

เปล่า ๆ ขอรับ.

พิทักษ์.

ได้สิ ! (รีบออกไปทางประตูกลาง.)

เจริญ.

พุทโธ, หมอ ! ทำกันเองเสียได้ ? ร้อนแทบตายอยู่แล้วยังจะ
เอาน้ำร้อนมาให้กินอีก.

จ้าว.

(หัวเราะ) ก็จะให้ผมทำอย่างไร ? จะเอายาอะไรให้กินก็ไม่เห็น
เป็นประโยชน์, แต่ครั้นจะไม่บอกวิธีรักษาเลย คุณพระก็จะรู้ว่าไข้ของ
คุณมันเป็นเพียงไร.

เจริญ.

เอาเถอะ ! ดีแล้ว. แล้วก็อย่าแนะนำให้พาผมไปโรงพยาบาลนะ.
รักษารักษาเสียเองก็แล้วกัน.

จ้าว.

ขอรับ. ผมจะรักษารักษาเอง, อย่าวิตกเลย.

(พระพิทักษ์กลับเข้ามา ถือน้ำร้อนเป่ามาด้วยถ้วย ๑, และ
นายบุญธรรมก็ตามกลับเข้ามาด้วย.)

พิทักษ์.

เคราะห์ดีไปพบคุณบุญธรรมข้างล่าง เลยพาตัวขึ้นมาช่วยพยาบาล,
 เอา, นี่แน่น้ำร้อน. (เจริญรับน้ำร้อนไปดื่มอย่างแรงใจ.)

บุญธรรม.

(ทำเป็นเออ) ถอดรองเท้าเสียก่อนไม่ว่าหรือคุณเจริญ. (ทำเป็น
ฟังเห็นเกือกขวางอยู่หน้าเกอ.) อ้อ ! ถอดแล้ว. ตีตึกเดียว.

พิทักษ์.

(แลดูเกือก) หือ ! ทำไมตีตึกเดียวด้วย ? คุณเจริญ, ใครอนุญาต
 ให้คุณตีตึกเดียวรองเท้า ? หรือคุณมีนาที่อย่างไรที่จะใช้ตึกเดียวได้ตาม
 พระราชกำหนดและข้อบังคับ ?

สงวน.

คุณพ่อ ! อย่าไปดุดคุณเจริญเช่นนั้นสิคะ ! ประเดี๋ยวใช้ก็จะกำเริบ
 ขึ้นมา. ใช้ชนิดนี้ทำให้ตกใจไม่ได้, จริงไหมคะหมอ.

จิ๋ว.

จริง. ถ้าตกใจก็คงใจเต้นมากจนเป็นธรรมดา.

พิทักษ์.

แต่ฉันต้องขอทราบว่า
คิดgek ?

คุณเจริญมีอำนาจอย่างไรที่จะใช้เคอย

สงวน.

ก็ไม่ต้องคิดอธิบายก่อนนี้ ! เคอยนั้นคุณเจริญไม่ได้คิด, คิดน่คิด
เอง เพราะอยากคว่าถ้าคุณเจริญได้มีเคอยติดข้างจะเก็ช่นมากน้อย
เท่าใด.

พิทักษ์.

ถ้าเช่นนั้นก็แล้วไป; แต่หล่อนไม่ควรจะยุบงหรือแนะนำให้นาย
ทหารของฉันทประพฤติฝึกข้อบังคับ, เพราะอาจจะทำให้เสียยุทธวินัยได้.

บุญธรรม.

คุณเจริญ, รับประทานน้ำร้อนอีกฤา ? (เจริญทำตาขึง)

จิว.

ไม่ต้องละขอรับ; พอแล้ว. (ไปคลำหน้าและตัว.) เห่งออก
มากแล้ว เห็นจะจวนสว่าง. อีกประเดี๋ยวคุณเจริญทะเลามากแล้ว ผม
แนะนำให้กลับไปรักษาตัวที่โรง. ผมจะจัดน้ำยาให้อาบ.

บุญธรรม.

คิดเคียว. หมอกกลับไปเตรียมน้ำอาบไว้เถิด. ทางนี้ผมจะพยายาม
เอง. ถ้าเมื่อไรเกินไ้แล้ว ผมจะพากลับไป.

สงวน.

เวลานี้ให้ลงเอนเสียสักครู่ ๑ ไม่ดีหรือคะ ?

จิว.

ดีเหมือนกัน.

สงวน.

เอาเถิดคะ, ฉันจะจัดการ.

จิว.

ถ้าเช่นนั้นผมลาไปก่อน. (คำนับพระพิทักษ์)

บุญธรรม.

นี่แน่หมอ, ขอโทษเถิด วานเอรองเท่านั้นไปให้เถอให้ขัดเสีย
หน่อยได้ไหมเล่า. (หยิบเกือกส่งให้)

จิว.

ได้สิขอรับ. (รับเกือก)

พิทักษ์.

แล้วบอกอ้ายเถอให้ถอดเดือยเสียด้วย.

จิว.

ขอรับ. (หิ้วเกือกออกไปทางประตูกลาง.)

สงวน.

คุณพ่อคะ ! ขออนุญาตให้คุณเจริญเข้าไปเอนในห้องคุณพ่อสัก
ครู ๑ ได้ไหมเล่าคะ ?

พิทักษ์.

ไ้สิลูก ! คุณบุญธรรม ช่วยพุงเข้าไปหน่อยสิ.

บุญธรรม.

คุณเจริญ กอดคอมผมเข้าสิ. (เจริญกอดคอมบุญธรรม) ระวัง
ตัว ! ค่อย ๆ ลูกขึ้นนะขอรับ. (ค่อยพุงนายเจริญลุกขึ้น) ก้าว
ตามผม แต่ไม่ต้องยัน. (นายบุญธรรมพุงนายเจริญเข้าไปทางประตูขวา
แม่สงวนตามเข้าไปด้วย.)

(พอสามคนนี้เข้าไปพัน นายร้อยเอก ขุนสารวัตรเสนี ก็เดินมา
จากทางขวาตามเฉลียง) แลพลทหารเฝ้าถือเกือกของนายเจริญเดิน
ตามมาด้วย. ขุนสารวัตรเดินเข้ามาทางประตูกลาง และคำนับพระพิทักษ์
ในขณะเดียวกันนั้น พลทหารเฝ้าขยับปากให้สัญญาแก่นฤมล ๆ รีบเข้า
ไปทางประตูขวา.)

พิทักษ์.

อ้อท่านขุน. มีอะไรอะไร ?

สารวัด.

ผมได้รับรายงานว่า มีนายทหารกรมของคุณพระนายหนึ่ง ได้
แต่งพลเรือนออกจากที่พักนายทหารมาที่บ้าน.

พิทักษ์.

อะ ! ผิดไปละ. ถ้ามาทำไมผมจะไม่เห็น. (ขณะนี้สงวนออกมา
จากประตูขวา.) แม้สงวนนอกจากคุณเจริญกับคุณบุญธรรมมีใครมาอีก
บ้างหรือเปล่า !

สงวน.

เปล่าคะ.

พิทักษ์.

เดี๋ยวนี้ท่านขุนได้รับรายงานว่า มีนายทหารกรมของฉันผู้ใด ได้
แต่งพลเรือนเข้ามาที่บ้าน.

สงวน.

(หัวเราะ) อะไร ? ใครเลยจะกล้าทำเช่นนั้นได้ ! ใคร ๆ ก็รู้
อยู่แล้วว่านายทหารของคุณพ่อใครแต่งพลเรือนต้องถูกขังสามวัน เพราะ
ฉันใดใครจะแต่งพลเรือนเดินเข้ามาให้ขัง ?

सारวัต.

ขอรับประทานโทษ. คุณเจริญกับคุณบุญธรรมนั้น แต่งตัวเรียบร้อย ทั้งคู่หรือขอรับ ?

พิทักษ์.

ก็เช่นนั้นสิ. คุณเจริญนั้นช่วย แต่คุณบุญธรรมเรียกมากินข้าวคนเดียวได้.

สงวน.

(ไปเรียกที่ประตูขวา) คุณบุญธรรมคะ ! (นายบุญธรรมออกมา)
ท่านขุนสารวัตอยากคุยตัวคุณ.

บุญธรรม.

(เดินมากลางโรง) เอ๊ะ ! ทำไมกัน ? ผมหวังใจว่าผมไม่ได้ทำผิดอะไร. หรือผมจะไหลเลอะอะไรไปบ้าง ไปรบบอกให้ผมทราบด้วย. ลืมใส่เข็มเสื้อเม็ดหนึ่งกระมัง ? (คลำหน้าอก) เปลา ! ใส่อยู่แล้วเรียบร้อย.

สงวน.

บางทีอินทร์จะคิดเอียงไปสักสองกระเบียดกระมัง ? ไม่ได้หรอกคุณ. ตาสารวัตไม่เหมือนตาคน ๆ เรา. (ทำเป็นเอียงคอมองดูนายบุญธรรมทั่วตัว.) เอ๊ะ ! นั้นคุณคิดอะไรไว้ที่เสียดพระราชนัดดาและข้ายังค้ำ ?

บุญธรรม.

แมลงวันเกาะเท่านั้น.

สงวน.

ในข้อบังคับมีหรือว่าอนุญาตให้ใช้แมลงวันเป็นเครื่องประกอบเครื่องแต่งตัวทหาร ? คุณเทียวเกินศักดิ์แมลงวันเป็นเครื่องประกอบเครื่องแต่งเช่นนั้นจะไม่ให้สาววัดตามอย่างไร ?

สาววัด.

ผมมีความยินดีที่ได้เห็นคุณบุญธรรมแต่งตัวถูกระเบียบหมดแล้ว. แต่ผมยังไม่ได้เห็นคุณเจริญ.

สงวน.

คุณพ่อได้เห็นแล้ว ไม่พอหรือคะ ?

สาววัด.

ถ้าคุณพระรับรองว่าคุณเจริญก็แต่งตัวเรียบร้อยอยู่ด้วยแล้วก็หมดปัญหากันเท่านั้น. (แลคพระพิทักษ์)

พิทักษ์

ผมได้เห็นคุณเจริญแล้วจริงอย่างแม่สงวนว่า และเขาฟังจะลุกเข้าไปเอนในห้องผมเมื่อก่อนเอง เพราะเขามีอาการเป็นไข้.

สารวัต.

เขาแต่งกายเรียบร้อยคืออยู่หรือขอรับ ?

พิทักษ์.

เท่าที่ผมทราบก็เรียบร้อยดี นอกจากผมเคยติดที่รองเท้า, ซึ่งผมได้ทราบว่า แม่สงวนเป็นผู้สักระคนไปติดให้.

สงวน.

ปลดแล้วคะ.—เอ๋อ ! เขาเกือกมานี่สิ. (เอ๋อเขาเกือกเข้ามา)

สารวัต.

นี่หรือเกือกคุณเจริญ ?

สงวน.

ก็นั่นสิคะ.

สารวัต.

(พูดกับพระพิทักษ์) ถ้าเช่นนั้นผมเห็นจะได้ข่าวคลาดเคลื่อนเสียแล้ว. ตามรายงานของผมว่า นายทหารผู้นั้นสวมเกือกขาว. ถ้าเช่นนั้นผมลาที. (ออกไป)

สงวน.

ยุ่งพิลึก ! ตามเข้ามาตรวจจนกระทั่งในบ้านในช่อง.

พิทักษ์.

อย่าโกรธแกเลยลูก. แกเป็นคนเช่นนั้นเอง. แกตั้งใจจะทำการ
ตามหน้าที่ แต่แกเป็นคนไม่รู้กาลเทศะ. แกเป็นเช่นนั้นมานานแล้ว.—
เออ ก็คุณเจริญเป็นอย่างไบบ้าง, คุณบุญธรรม ?

บุญธรรม.

เห็นจะค่อยยังชั่วมากแล้วขอรับ. ได้ยินย่นว่าหิว. (แลดูตา
สงวน)

สงวน.

เอ่อ. ฉันวานให้ต้มข้าวต้มเตรียมไว้อย่างไรเล่า.

เอ่อ.

เตรียมไว้พร้อมแล้วขอรับ

สงวน.

ไปเอาขันมาสิ เอาแกือกมานี้. (เอ๋อส่งแกือกให้สงวน แล้ว
ก็ออกไป.)

บุญธรรม.

ฉันจะเอาเข้าไปให้เขาเอง. (รับแกือกจากสงวน แล้วไปทาง
ประตูขวา.)

พิทักษ์

แม่สงวน หล่อนอย่าประมาณนะ. ทำใจเขาไปประเดี๋ยวนาย
เจริญเจ็บมากไปก็จะเกิดความใหญ่.

สงวน

ไม่เป็นไรดอกคะ. หมอจิวรับรองว่าแกจะรักษาให้หายได้ ในไม่ช้า.
เวลานี้อาการคุณเจริญทุเลามากแล้ว พอได้กินข้าวต้มสักหน่อยก็คงมี
กำลังลุกเดินไปได้.

พิทักษ์

ใช้อะไรของหมอจิวแกหือ ? พอดีไม่เคยได้ยินชื่อสักทีหนึ่ง. แก
เรียกว่ากระไรนะ ? ใช้ใจเต้นไม่ใช่ฤ ?

สงวน

คะ, แกเรียกว่าใช้ใจเต้น, แต่ที่แท้ถ้าเรียกว่าใช้เหงื่อแตกจะ
เหมาะกว่า ! (พลทหารเอ๋อถือโถข้าวต้มมาทางประตูกลาง.)

พิทักษ์

เออ ! นั่นข้าวต้มอะไรวะ ?

เอ๋อ

ข้าวต้มหมวกขอรับ.

พิทักษ์

หา. อะไรวะ ?

สงวน

ข้าวต้มหมูไม่ใช่หรือเอ่อ. (ขยิบตา)

เอ่อ

ขอรับ.

พิทักษ์.

หนูได้ ยินเื่องว่าข้าวต้ม**ขบ**, ข้าก็เห็นออกประหลาดอยู่หน่อย ไหน
เบ็ดดู**ขบ**อยู่ ?

สงวน.

เบ็ด**ขบ**นั้นก็เย็นเสียหมดสิคุณพ่อ. (ควย โถจากมือเอ่อเร็วไป
หน่อย, ฝาโถเบ็ดออก แต่สงวนรีบปิดโดยเร็ว.)

พิทักษ์.

(ออกสงสัย, เลยลงใจลูกสาวต่อไป.) ซ้าก่อนแม่สงวน. จะ
เอาข้าวต้มนั้นไปไหน ?

สงวน.

ก็เอาไปให้**คุณเจริญ**นั้นสิคะ.

พิทักษ์.

อะ! จะเอาไปให้เขากินในห้องนอนเทียวฤ? กลืนจะได้ ไปคลั่ง
อยู่ในห้องนอนเปล่า.

สงวน.

พุทโธ, คุณพ่อ! เขาเจ็บไข้ ก็ถือด้วยฤ?

พิทักษ์.

นี่แน่ ฉันจะบอกอะไรให้. ถ้าเขาเจ็บมากจนลุกออกมากินข้าวต้ม
ในห้องนี้ไม่ได้แล้วละก็ ฉันก็จะจัดการส่งตัวไปโรงพยาบาลละ, แต่
ถ้าเขาไม่เจ็บมากมายถึงแก่จะต้องไปโรงพยาบาลละก็คงลุกมากินข้าวต้ม
ในห้องนี้ได้. อย่างไรแน่.

สงวน.

(หมกท่า) เอาเถอะละ, ก็ฉันจะไปถามเขาคูที, ข้างที่เขาก็จะ
ลุกออกมาได้กระมัง, (ตั้งท่าจะเข้าไปในห้องทางขวา.)

พิทักษ์.

ประเดี๋ยวก่อน! โอข้าวต้มจะเอาเข้าไปด้วยทำไม. วางไว้ก่อน
ก็แล้วกัน. (สงวนนั่งอยู่ครู่ ๑, แต่เห็นพ่อจึงนึกก็เลยต้องวางโอ
ที่บนโต๊ะ.) เกอ! ไปเอาชามแบ่งข้าวต้มกับช้อนมา. (เกอรีบออกไป
ทางประตูกลาง.) แม่สงวน ไปเรียกคุณเจริญก็ไปซิ.

สงวน.

(ยังเป็นห่วงโถ) ค่ะ ! แต่ว่าคุณพ่ออย่าเปิดโถข้าวต้มนะคะ มัน
จะเย็นเสียหมด.

พิทักษ์.

เอาเถอะพ่อไม่เปิดดอก.

สงวน.

(ยังเป็นห่วง, ตาชำเลื่องอยู่ที่โถพลาญ, เปิดประตูขวาพลาญ
และเรียก.) คุณบุญธรรมคะ ! (นายบุญธรรมโผล่มาที่ประตูขวา)
บอกคุณเจริญทีเถิดว่าข้าวต้มมาแล้ว แต่คุณพ่อบอกว่าออกมากินที่ใน
ห้องนี้. (พุคยังกับนายบุญธรรม) จะทำอย่างไรจึงจะไม่ให้คุณพ่อ
เปิดโถขึ้นจะหรวก ?

บุญธรรม.

(พุคยังกับสงวน) ฉันทักไม่ออกเลย, นอกจากที่จะหลอก
ให้คุณพระไปมัวทำอะไรเสียทางหนึ่ง แล้วหีบหรวกออกเสียจากโถ
เท่านั้น.

สงวน.

(คงพุคยัง) ใต้สิ ! ที่ฉันจะเป็นผู้หลอกเอง. คุณคอยช่วย
หรวกให้เร็ว ๆ นะคะ. หรืออย่าเลย ! ให้แม่นฤมลเถอะหลอก, ที่ฉัน
จะช่วยหรวกเองดีกว่า.

พิทักษ์.

ไอ้ะ ! นั้นสนทนาอะไรกันนานนัก ?

สงวน.

ดิฉันถามอาการคุณเจริญ.

พิทักษ์.

ก็เป็นอย่างไรวะเล่า ? จะลุกออกมาได้หรือไม่ได้ ?

สงวน.

ได้คะ. — คุณบุญธรรม, พาคคุณเจริญออกมาสิ. (นายบุญธรรม
หายไ.) คุณบุญธรรมว่าคุณเจริญยังรู้สึกหนาวอยู่ข้าง เพราะฉะนั้นยัง
ต้องคงคลุมเสื้อหนาวอยู่ก่อน.

(นายบุญธรรมจึงนำนายเจริญออกมาจากประตูขวา, และนฤมล
ก็ตามออกมาด้วย นายเจริญยังคลุมเสื้อหนาวอยู่ แต่ได้สรวมรอมเท้า
เรียบร้อยแล้ว, และเดินทำทางไม่ย่องแย่งเหมือนเมื่อเดินเข้าไป. นาย
บุญธรรมจึงนำนายเจริญไปนั่งเก้าอี้ริมโต๊ะ. พระพิทักษ์จึงคอยเฝ้าตลอด
เวลา.)

พิทักษ์.

(พุกกัยเจริญ) ผมมีความยินดีที่ได้ทราบว่า อาการของคุณค่อย
ทุเลาแล้ว.

เจริญ.

(พูดเสียงเครือ)

ขอบพระเดชพระคุณขอรับ.

พิทักษ์.

ผมหวังไว้ว่า พอคุณได้รับประทานข้าวต้มข้างแล้วคงจะมีกำลังขึ้น. — เอ๊ะ ! อ้ายเถ่อไปเอาชามกับช้อนทำไมไร้จริง ๆ. (เดินไปที่ประตูกลาง, แต่พอสงวนจะเปิดโถ พระพิทักษ์เหลียวมา, สงวนจึงรีบปิดฝาโถเสียใหม่.) อ้าว ! เมื่อแต่ก็หล่อนห้ามไม่ให้พ่อเปิดฝาโถกลัวข้าวต้มจะเย็นเสียหมดอย่างไรเล่า. หล่อนอย่าเพ่อเปิดสิ; รอให้ชามมาเสียบก่อน. (ตะโกนเรียก) เถ่อ ! ชามเมื่อไรจะได้เล่า ? (เถื่อนำชามกับช้อนเข้ามา, ส่งให้พระพิทักษ์ แล้วเห็นท่าทางจะไม่ดีเลยรีบไป.) เอ้า ! ชามได้แล้ว. (วางชามกับช้อนบนโต๊ะ) หล่อนจะตักข้าวต้มหรือแม่สงวน ?

สงวน.

คะ, ดิฉันจะตักเอง (รับชามกับช้อน, และในขณะเดียวกันนั้นให้สัญญาแก่นายบุญธรรม ๆ พยักกับนฤมลอีกต่อหนึ่ง.)

นฤมล.

(แลตรงออกมาทางหน้าโรง, ซึ่งสมมุติว่าเป็นหน้าต่าง, แกล้งทำเป็นตกใจ.) เอ๊ะ ! นั่นอะไรกัน ?

สงวนและบุญธรรม
(ทำเป็นตกใจ, พูดพร้อมกัน.) อะไรงั้น ?

นฤมล.

ใครวิ่งไล่กันทำไมก็ไม่ทราบ !

สงวน.

คุณพ่อคะ. เกิดเหตุอะไรกันขึ้นก็ไม่ทราบ. คุณสิคะ !

พิทักษ์.

(พูดเฉย ๆ) เหตุไม่ได้เกิดในบ้านเรา, เราจะวิ่งไปช่วยทำไม.
(คนอื่น ๆ แลดูตากัน, แต่ก็หลบตากันทันที.) อย่างไรเลยแม่สงวน.
ตักข้าวต้มให้คุณเจริญรับประทานเถิด ! (สงวนยังอดเขินอยู่) จะชัก
เข้าไปทำไมอีกเล่า ? (ถ่อวิ่งกระหืดกระหอบเข้ามาจากเฉลียง.)

ถ่อ.

ท่านขุนสารวัตรว่ามีธุระจะต้องขนมาหาคุณเคยวันขอรับ.

พิทักษ์.

ก็ไปเชิญท่านขึ้นมาสิ. (ถ่อออกไป)

(ในขณะเมื่อพระพิทักษ์หันไปพูดกับถ่อ สงวนได้เบียดฝาโถโดยเร็ว,
ล้วงมือลงไปหยิบหมวกหันส่งให้นายบุญธรรม, พอนายบุญธรรมเอา

หมวกใส่หัวให้นายเจริญก็พอพระพิทักษ์เหลียวมา, และเพราะตลิตถาน
หมวกนั้นได้กลับหน้าเป็นหลัง.)

พิทักษ์.

ฮือ! คุณเจริญได้หมวกมาแต่ไหนเร็วจริง! เมื่อตะกนผมเห็น
 หัวเปล่า ๆ อยู่เทยวนั้นะ!

เจริญ.

ผมเอามาจากในโน้น.

พิทักษ์.

จากในนั้นละครมัง? (ซีโงข้าวมั. คนอื่น ๆ เรียบทุกคน.)

เล่นกลเก่งพอใช้ แต่ไม่สู้สนิทนัก! ฮือ! ที่ผมได้ยินอายเถื่อว่าข้า
 มับ้วยเห็นจะไม่ถูกเสียแล้ว, ที่จริงมันจะเป็นข้าวมัหมวกละครมัง?

สงวน.

(เห็นเสียท่าแล้วก็เลยตามเลย) ข้าวมัหมวกเมื่อไรคะ. ข้า
 มัเปล่าต่างหาก. (เข็คโ) คุลีคะ!

(พระพิทักษ์อดหัวเราะไม่ได้ เลยปล่อยยัก. คนอื่นรู้สึกโล่ง
 เลยหัวเราะด้วย. นายเจริญก็ถอดหมวกมาถือไว้ในมือ. บัดนี้ขุนสารวัด
 จึงเข้ามาทางเฉลียง เข้าประตูขวา.)

พิทักษ์.

ท่านขุนมีธุระอะไรอีกฤ ?

सारวัต.

ไม่ใช่เหตุการณ์สำคัญอะไรนักขอรับ. เป็นแต่ผมได้กลับไป
สอบส่วนนายสิบเอกเก้าคู่อีกแล้ว เขาบอกว่านายทหารที่แต่งพลเรือน
มานั้น มีเป็นแน่นอน และเขาว่าตามรูปร่างดูเหมือนจะเป็นนายร้อยตรี
เจริญ.

สงวน.

คุณเจริญนั่งอยู่นี่. (ใช้นายเจริญซึ่งเวลานี้คงนั่งหันหลังให้सारวัต.)

सारวัต.

เอ๊ะ ! นั้นอย่างไรห้ามเลือกคลุมอยู่ด้วย.

สงวน.

เพราะคุณเจริญไม่สบาย และคุณพ่ออนุญาตให้ห้าม.

सारวัต.

(ไม่วายสงสัย) ขอรับประทานโทษเถิด, แต่ในเลือกคลุมเข้าไป

อีกทีหนึ่งนั้นมเลือกอะไร ?

สงวน.

ก็เลื้อยขานนั้นสิ ! (ยกแขนนายเจริญชูให้สารวัตร.)

สารวัตร.

อ้อ ! ตามรายงานว่าหมวกเป็นหมวกสักหลาดสี—เอ้อ— (สงวน
หยิบหมวกแก้บททหารของนายเจริญขึ้นให้สารวัตร.) อ้อ ! นั้นหมวก
คุณเจริญญา ?

สงวน.

แล้วกัน ! ท่านขุนนี้สงสัยมากจริง ๆ ! (หยิบหมวกของพ่อมาวาง
บนโต๊ะ) เอ้า ! นี่หมวกคุณพ่อ ; หนึ่งละ !

นฤมล.

(เอาหมวกนายบุญธรรมมาวาง.) นี่หมวกคุณพี่ ; สองละ !

บุญธรรม.

(ชี้หมวกขุนสารวัตร) นั้นหมวกท่านขุน ; สามละ !

พิทักษ์.

(หยิบหมวกนายเจริญไปจากมือลูกสาวแล้ววางลงบนโต๊ะ.) นี่

หมวกคุณเจริญ ; สี่ละ !

๔๘

สงวน.

หมวกครอบกับตัวคนแล้ว ท่านขุนจะว่าอย่างไร ?

สารวัต.

ก็ไม่มีอะไรอีกแล้ว. (พูดกับพระพิทักษ์) ถ้าเช่นนั้นผมลาที.

(ออกไป)

สงวน.

(หัวเราะ) คุณพ่อ. นี่คุณพ่อก็รู้เห็นเป็นใจกับพวกเราเสีย
แล้ว ได้ช่วยกันต่อสู้สารวัตแล้ว จะลงโทษคุณเจริญไม่ได้ละนะ.

พิทักษ์.

(หัวเราะ) ก็มารุมกันล้อมวงเช่นนั้น จะไม่ให้พ่อตกหลุมอย่าง
ไร ? แต่เขาเถอะไหนด ๆ มันหลวมเข้าไปเสียแล้ว ก็แล้วไป, แต่ต้อง
ขอเขาสัญญาว่าจะไม่เล่นเช่นนั้นอีก.

สงวน.

(หัวเราะ) คุณพ่อที่ดี ! ที่จริงการแต่งพลเรือนมันก็ไม่ใช่ว่าความผิด
ร้ายแรงอะไรนัก, และเมื่อเป็นอย่างนั้นคุณพ่อใจดีไว้บ้างก็ดีแล้ว.

เจริญ.

ผมสารภาพผิด และขอประทานสัญญาว่าจะไม่ประพฤติเช่นนั้นอีก.

สงวน.

เมื่อเป็นที่ปรองดองกันได้เช่นนั้น ควรยินดี, และธรรมคายินดีก็
 ต้องเลี้ยงกัน. (ยกโถตั้งกลางโต๊ะ.) เชิญคุณทั้งหลายรับประทาน
 ข้าวต้มเปล่า.

ปิดม่าน

หอสมุดแห่งชาติรัชมังคลาภิเษก
 จันทบุรี